

KRAKUS.

CZWARTEK 9 MAJA, 1822. *NUMER* 93.

KRONIKA NARODOWA.

Roku 1503 Polacy uderzyli na hordę Tatarów pustoszących Podole i zupełnie ich znieśli, tak dalece: że mało który życie ratować mógł ucieczką.

NOWOŚCI KRAKOWSKIE.

Wczoraj, jako w uroczystość S. Stanisława, cała niemal publiczność krakowska, odwiedziła odpust na *Skałce*. Kilkanaście tysięcy ludzi, z miasta i okolic zebranych, całe przedmieście Stradom i Kazimierza część, aż do Skałki, zapełniało.

Dzień był pogodny ale parny. Wieczorem wszystko powracało *grodzką ulicą*, uchodząc przed grożącym deszczem, który po zachodzie słońca, poprzedzony od nieustających błyskawic i grzmotów puścił się mocny; -- a tak szary koniec odpustowy, nieuszedł swego losu, bo się dobrze podszargał. Dziś cała natura odświeżona, wita na przedmieściach spacerujących przyjemnemi woniami;

M O D Y.

Królowa dobrego smaku to jest *moda*, co raz bardziej zaczyna rozszerzać swe panowanie w miłości, tak dalece że ta zupełnie poddaje się pod jej ustawy. Ktoby uwierzył, iż można kochać najlepiej, będąc w miłości *opieszałym*? Przymiotnik ten stanowi dziś główną zaletę kochanka; albowiem nic się tu niemówi o *opieszałych* mężach osobliwie wyższego tonu, bo ci od wieków, najdalej w tydzień po ślubie, rzatelnie swoim połowiczkom dają tego dowody, -- a przeto od stworzenia świata są *modnymi*... Kochanek zaś *opieszały* [paresseux] ztąd na szczególniejsze u kobiet zasługuje poszanowanie, że dla samego lenistwa, woli hołdować jednej i tejże samej zawsze kochance, niż nowych szukać zdobyczy; a tak wśród poziewania nawyka do *Stałości.*

Wracając się do właściwego *mody* przeznaczenia, niewiele dziś doniesiemy o jej nowościach. W kształcie ubiorów, tak małe zaszły przez tydzień zmiany, że jedynie od *Kaprysu* zależą. Z nowych materyi pierwszą gra rolę gaza *kapillorowa*, dla tego tak nazwana, iż jej dno okryte jest cieniutkiemi gałązkami. -- Różowo popielaty kolor, równie do najmodniejszych należy. Na przechadzki uczęszczają kobiety w kamaszkach popielatych, na których rzucane są pszczółki koloru *litas*, jakiego zwyczajnie bywa suknia. W rzeczy samej owady miod zbierające, niemało go nawysysają z małeńkiej i zgrabnej nóżki; bo dla zbyt wielkich i ociężałych powinny być kamasze z chrabąszczami.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Pisma publiczne dzisiejszą pocztą nadeszłe, są zapełnione ważnemi wiadomościami, które porządkiem, w następnych trzech numerach Krakusa, postanowiliśmy w całej osnowie udzielić szanownym czytelnikom, zaczynając od znakomitszych:

Hiszpania. Wojna pomiędzy Francyą i Hiszpanją, niespodzianie zagraża spokojności Europy. Posłowie jak francuzki z Madrytu tak i hiszpański z Paryża zostają odwołani. Ostatni mocno nalegał na usunięcie i rozwiązanie kordonu wojskowego przeciw Hiszpanii, a w razie oporu wręcz oświadczył: iż ma rozkaz od swego dworu opuścić Paryż. Rząd francuzki zostawił mu to na wolą. Nadzwyczajny goniec przybył z tą wiadomością do Madrytu, -- minister spraw zagranicznych pojechał natychmiast do *Aranjuez* do króla; poseł francuzki jenerał Lagarde został nawzajem odwołany i 10 kwietnia miał tamże pożegnalną audyencyą. Cały Madryt od chwili przybycia gońca, w wielkiem jest poruszeniu. Ministrowie nieudzielili tej wiadomości Kortezom, lecz nadzwyczajne odbyli posiedzenie w radzie stanu. -- W Nawarze i Katolonii zaszłe znowu rozruchy, są jawnie od rządu francuzkiego wspierane i antykonstytucyoniści opiekowani. Mnóstwo zbiegow hiszpańskich osiągnąwszy granice Francyi wywoływało: "*Niech żyje król nieograniczony! Precz z Konstytucyą !* Dowodzca oddziału granicznego, chciał ich rozgromić, lecz niespodzianie officer francuzki na czole także oddziału wojskowego pokazawszy się oświadczył: że wzajem na niego uderzy. Oświadczenie to zmusiło go do cofnienia. Buntownicy byli zbrojni i mieli mnicha na czele. Jakoż liberaliści hiszpańscy głośne i gorzkie czynią zarzuty Francyi, obwiniając rząd: iż tajemnie wspierał zaburzenia w Nawarze i Katalonii, że wszyscy hiszpańscy zbiegowie gościnnie byli przyjmowani we Francyi, że im dodawano pieniędzy, że w Bajonnie wolny mają przytułek i na kapeluszach noszą napisy: *Niech żyje Ferdynand VII!* -- Z swej strony Francya zarzuca także Hiszpanii, że pomimo przedstawień rządu francuzkiego, wojskowi należący do buntów znajdują opiekę w Hiszpanii i wojska nad granicą stojące do rokoszu namawiają. -- Lecz równie zapamiętali

stronnicy wolności, pozwalają sobie burzliwych wrzasków; -- 1go. kwietnia wywoływano w Pampelunie: Niech żyje Riego! Smierć niewolnikom! (*Serviles*)--2go. kwietnia, mnóstwo niespokojnych przebiegając główniejsze ulice miasta, wyśpiewywało sposobem litanii kościelnej: "*Od wszystkich Nawarczyków!... Zachowaj nas „ Panie. Od jenerała Mendizabal, od biskupa Taraskony! od „ K...! i od k.... rodziny!... -- Wybaw nas Panie.*„ -- Do tych i tym podobnych wyśpiewywań, przymuszali mężczyzn, kobiety i dzieci. -- Dzienniki wolne hiszpańskie niemniej są śmiałe. Jeden z nich zwany *Tercerola*, przedrukował w całości manifest Ferdynanda VII, w roku 1808. wydany, gdzie napominał Hiszpanów aby się poddali Napoleonowi. Do tego manifestu przyłączył dziennik powyższy, obrazliwe przycinki przeciw królowi. Numera te były rozdawane bezpłatnie: wnoszą ztąd że albo Kortezowie sprzyjają podobnym dziennikarzom, albo strona ultrarojalistowska sama im daje pomoc w tej mierze; dla okazania potrzeby wsparcia władzy królewskiej..... -- Sąd przysięgłych uznał to pismo za buntownicze i niebezpieczne. Wydawca jego ośmielił się z swej strony odezwać nawet do króla w końcu powyższego artykułu: "*Rzuć się WKMość na łono liberalistów! oddaj się Kongressowi narodowemu, oddal „ WKMość od swego boku przewrotnych doradzców; którzy „ cię prowadzą do przepaści!... naówczas będziesz szczęśliwym i prawdziwym królem Hiszpanów. Jeżeli zaś WKMość „ wzgardzisz tą radą, korona zachwieje się na twoich skroniach! Oby opatrzność kierowała krokami WKMci stosownie „ życzenia wydawcy dziennika Terceroli.*„ -- Król coraz bardziej choruje w Aranjuez. -- Kortezowie ogłosili konwencyą jenerała O.Donojhu z Iturbidem za nieprawą i nic nieznaczącą. --

UWIADOMIENIE.

Duży miedziany garniec do palenia wódki, podług najnowszego układu i wynalazku z wężem i wszystkiemi innemi narzędziami, z nowem dnem jeszcze nieużywanem, jest wystawiony na sprzedaż. Chcący go kupić raczy zasięgnąć wiadomości w redakcyi Krakusa.